

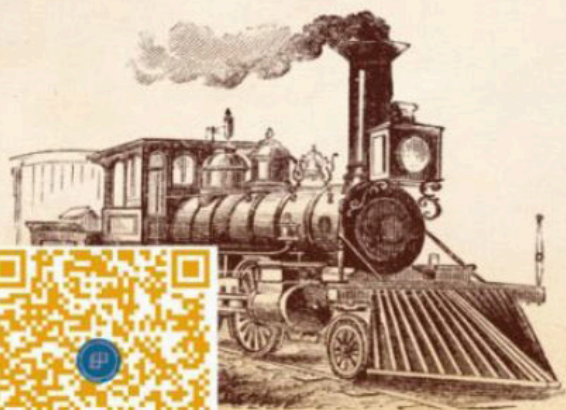
Наукові перспективи
Видавнича група

Актуальні питання у сучасній науці

Серії: державне управління,
економіка, право, педагогіка,
історія, техніка

№ 4(46)
2026

1964

1829

numériques, et
de créateurs de

graphistes capables de
tion, le design graph
e, où chaque image
se démarquer et à é

derne** Le design graphique joue
mettre des messages de mariage vi
t l'importance d'un bon design pour
marché concurrentiel. Titre : L'importance

Dans un monde où la communication visuelle est om

graphique jo... es, entiel dans la transmission d'informations. Les entreprises, les

les particuliers reconnaissent l'impact significatif d'un bon design sur l'engagement et la
au public. En effet, un visuel bien conçu peut captiver l'attention, susciter des émotions et renfor

*Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління
Науковий парк Національного Авіаційного Університету*

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

«Актуальні питання у сучасній науці»

№4(46) 2026

Київ – 2026

*Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration
Scientific Park of the National Aviation University*

within the work of the Publishing Group "Scientific Perspectives"

*«Current issues in modern
science»*

№ 4(46) 2026

Kyiv – 2026

«Актуальні питання у сучасній науці»: журнал. 2026. № 4(46) 2026. С. 3116.

Свідоцтво про державну реєстрацію Серія Серія КВ № 25116-15056Р.

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із права (спеціальність - 081 Право), економіки (спеціальність - 076 Підприємництво та торгівля), педагогіки (спеціальність - 014 Середня освіта) та державного управління (спеціальність - 281 Публічне управління та адміністрування).

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2023 № 185 журналу присвоєно категорію "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія)

Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення від 13.04.2026, № 5/4-26)

Згідно Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН України від 15.01.2018 № 32, повнотекстовий доступ до наукових статей журналу представлений на платформі «Наукова періодика України» в Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського НАН України та в Національному репозитарії академічних текстів

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), Міждержавної гільдії інженерів консультантів, громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання»

Журнал публікує оригінальні дослідницькі та оглядові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів економічних перетворень, бізнесу та адміністрування для їх інтеграції у європейський, світовий науковий простір

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Coperticus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Головний редактор:

Кобець Дмитро Леонтійович - кандидат економічних наук (доктор філософії), доцент кафедри HR-інжиніринг у бізнес-економіці Хмельницького національного університету (м. Хмельницький, Україна)

Редакційна колегія:

1. Абуселіме Георгій - завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Батумі, Грузія)
2. Азарова Анжеліка Олексіївна - кандидат технічних наук, професор, Відмінник освіти, професор Міжнародної кадрової академії, професор кафедри менеджменту та безпеки інформаційних систем, Вінницький національний технічний університет (Україна)
3. Бабчинська Олена Іванівна - доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та публічного управління Вінницького торговельно- економічного інституту Державного торговельно – економічного університету (Україна)
4. Бадрі Гечбаія - доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Батумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія)
5. Бельська Тетяна Валентинівна - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та економіки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського (Київ Україна)

- Філяк Р.В.** 3045
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ МИСТЕЦЬКИХ ШКІЛ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ
- Фонарюк О.В., Брославська Г.М., Чемерис О.А.** 3056
МЕТОДИКА ВПРОВАДЖЕННЯ STEM-ПІДХОДУ НА ЗАНЯТТЯХ З МАТЕМАТИКИ ТА ФІЗИКИ ДЛЯ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ ТА ІННОВАЦІЙНОСТІ
- Хищенко О.О., Щоголев Я.Ю.** 3072
ПРОЄКТНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ З 3D-ДРУКОМ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ
- Шпілевська М.М., Дуб І.М., Матвійчук В.М., Кравчук М.В.** 3087
ВІКОВА ЕВОЛЮЦІЯ СТАВЛЕННЯ ДО ВЛАСНОГО ЗАХВОРЮВАННЯ ТА РІВЕНЬ ДЕЗАДАПТАЦІЇ У ПАЦІЄНТІВ ДИТЯЧОГО ВІКУ З ЕПІЛЕПТИЧНИМ СИНДРОМОМ
- Яворський Б.І., Костів Л.Я.** 3099
ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ СПЕКТРУ ЗНАЧЕННЯ СЛІВ "ДІЛ", "ДОЛОВ", "ДИВ" У ТЕКСТАХ УКРАЇНСЬКИХ ПІСЕНЬ ЖИТЕЛІВ КАРПАТ (МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У ШКІЛЬНОМУ КРАЄЗНАВЧОМУ ГУРТКУ)

УДК 37.014:7.071.5

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-4\(46\)-3045-3055](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-4(46)-3045-3055)

Філяк Роман Васильович аспірант, Мукачівський державний університет, м. Мукачево, <https://orcid.org/0009-0007-3131-2655>

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ МИСТЕЦЬКИХ ШКІЛ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Анотація. У статті здійснено комплексний теоретико-методологічний аналіз сучасного стану та перспектив розвитку мистецьких шкіл в умовах динамічних соціокультурних змін. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю переосмислення ролі початкової мистецької освіти як фундаментальної ланки формування культурного капіталу нації та адаптації освітнього процесу до викликів цифровізації та глобалізації.

Визначено ключові стратегічні пріоритети модернізації мистецьких шкіл, серед яких: перехід до людиноцентристської моделі навчання, впровадження компетентнісного підходу та розширення спектра освітніх послуг відповідно до запитів сучасного суспільства. Особливу увагу приділено змісту інноваційних трансформацій, що охоплюють управлінський, змістовний та технологічний рівні діяльності закладів. Обґрунтовано, що інноваційний розвиток мистецької школи полягає не лише у впровадженні новітніх інформаційно-комунікаційних технологій та дистанційних форм навчання, а й у створенні гнучкого освітнього середовища, здатного до саморозвитку та інтеграції у світовий культурний простір.

Досліджено механізми трансформації освітніх програм, що спрямовані на поєднання класичних традицій викладання мистецтва з експериментальними методиками, спрямованими на розвиток креативності, критичного мислення та емоційного інтелекту здобувачів. Розглянуто питання автономізації мистецьких шкіл та пошуку нових моделей фінансування і партнерства в умовах децентралізації. Підкреслено, що ефективність реалізації стратегічних пріоритетів залежить від готовності педагогічних кадрів до інноваційної діяльності та здатності адміністрації закладу до стратегічного менеджменту. Результати дослідження можуть бути використані при розробці програм розвитку закладів позашкільної мистецької освіти та вдосконалення нормативно-правової бази галузі.

Ключові слова: мистецька освіта, мистецька школа, стратегічні пріоритети, інноваційні трансформації, освітня парадигма, початкова мистецька ланка, культурно-освітній простір, модернізація освіти.

Filiak Roman Vasyliovych PhD student, Mukachevo State University, Mukachevo, <https://orcid.org/0009-0007-3131-2655>

STRATEGIC PRIORITIES AND INNOVATIVE TRANSFORMATIONS IN THE ACTIVITIES OF ART SCHOOLS AT THE CURRENT STAGE

Abstract. The article provides a comprehensive theoretical and methodological analysis of the current state and development prospects of art schools amidst dynamic socio-cultural shifts. The relevance of the study stems from the need to redefine the role of primary art education as a fundamental element in building the nation's cultural capital and adapting the educational process to the challenges of digitalization and globalization.

Key strategic priorities for the modernization of art schools are identified, including the transition to a learner-centered model, the implementation of a competence-based approach, and the expansion of educational services to meet the demands of modern society. Special attention is paid to the essence of innovative transformations covering the managerial, substantive, and technological levels of institutional operations. It is substantiated that the innovative development of an art school involves not only the introduction of the latest information and communication technologies and distance learning formats but also the creation of a flexible educational environment capable of self-development and integration into the global cultural space.

The mechanisms for transforming educational programs are explored, aiming to combine classical traditions of art teaching with experimental methodologies focused on developing creativity, critical thinking, and emotional intelligence in learners. The issues of art school autonomy and the search for new funding and partnership models under decentralization are addressed. It is emphasized that the effectiveness of implementing strategic priorities depends on the readiness of teaching staff for innovation and the administration's capacity for strategic management. The research findings can be utilized in developing development programs for extracurricular art education institutions and improving the industry's regulatory and legal framework.

Keywords: art education, art school, strategic priorities, innovative transformations, educational paradigm, primary art education, cultural and educational space, modernization of education

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку глобального суспільства характеризується стрімкою зміною культурних парадигм, що висуває нові вимоги до системи мистецької освіти. У контексті постійних соціокультурних трансформацій та цифровізації, традиційні підходи до функціонування мистецьких шкіл поступово втрачають свою ефективність. Постає гостра

потреба у переосмисленні їхньої ролі не лише як осередків академічного навчання, а й як динамічних інституцій, здатних оперативно реагувати на виклики сучасності та формувати креативний потенціал особистості.

Попри значний досвід вітчизняної педагогічної школи, сьогодні спостерігається певна невідповідність між усталеними методиками викладання та реальними запитамі здобувачів освіти. Проблема полягає у необхідності розроблення та впровадження інноваційних векторів діяльності, які б дозволили гармонізувати класичну мистецьку освіту з новітніми технологічними можливостями. Відсутність цілісної стратегії інноваційного розвитку в багатьох закладах стримує їхню інтеграцію у європейський освітній простір та обмежує конкурентоспроможність випускників.

Ситуація ускладнюється процесами децентралізації та необхідністю здобуття мистецькими школами фінансової та управлінської автономії. Це вимагає від керівництва закладів переходу до моделей стратегічного менеджменту, які раніше не були притаманні цій сфері. Питання пошуку нових джерел ресурсного забезпечення та налагодження ефективного партнерства з громадою стає критично важливим для виживання та розвитку початкової мистецької ланки в умовах економічної нестабільності.

Таким чином, науковий пошук у напрямі ідентифікації стратегічних пріоритетів та інноваційних трансформацій мистецьких шкіл є надзвичайно актуальним. Вивчення цих аспектів дозволить сформуванню теоретико-методологічну базу для модернізації галузі, забезпечуючи перехід від консервативної моделі навчання до інноваційної освітньої екосистеми. Вирішення зазначених проблем є запорукою збереження культурної ідентичності та сталого розвитку національної системи мистецької освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні засади розвитку мистецької освіти та її трансформації в сучасному українському соціокультурному просторі перебувають у центрі уваги провідних вітчизняних учених. Зокрема, фундаментальні питання модернізації мистецько-освітньої парадигми та впровадження інноваційних моделей навчання досліджували О. Олексюк, Г. Падалка, О. Бережна та Г. Тарасенко. У їхніх працях обґрунтовано необхідність переходу до компетентнісного підходу та розкрито особливості формування креативної особистості в умовах глобалізації. Питання стратегічного управління закладами позашкільної мистецької освіти та їхньої адаптації до умов децентралізації висвітлено у наукових розвідках В. Куценка, Н. Протасової та Т. Прокопович, які аналізують нормативно-правове та організаційне забезпечення функціонування галузі.

Разом з тим, попри вагомий внесок зазначених авторів, проблема ідентифікації конкретних стратегічних пріоритетів діяльності мистецьких шкіл на сучасному етапі потребує подальшого уточнення. Більшість існуючих вітчиз-

няних досліджень фокусуються на методичних аспектах викладання окремих дисциплін (музичних, образотворчих тощо), тоді як комплексний аналіз інноваційних трансформацій управлінського та змістовного рівнів діяльності закладів залишається фрагментарним. Недостатньо висвітленими в українському науковому дискурсі є механізми забезпечення інституційної автономії мистецьких шкіл та інтеграції цифрових інструментів у класичні академічні програми, що й зумовлює необхідність нашого дослідження.

Мета статті – наукове обґрунтування стратегічних пріоритетів розвитку мистецьких шкіл та ідентифікація ключових інноваційних трансформацій, що забезпечують ефективне функціонування закладів початкової мистецької освіти в сучасних соціокультурних умовах.

Виклад основного матеріалу. Сучасна парадигма функціонування мистецьких шкіл вимагає радикального перегляду їхніх стратегічних пріоритетів. Як зазначає О. Олексюк, мистецька освіта сьогодні має еволюціонувати від репродуктивної моделі передачі знань до креативно-інноваційної, де головним результатом є формування духовно-світоглядної позиції особистості [3, С. 42]. Це зумовлює необхідність впровадження нових управлінських стратегій, що базуються на гнучкості та адаптивності.

Першим стратегічним пріоритетом є людиноцентризм та індивідуалізація освітньої траєкторії. Дослідниця Г. Падалка підкреслює, що в основі сучасної мистецької педагогіки має стояти розвиток індивідуального обдарування дитини через створення психологічно комфортного середовища [4, С. 105]. Це вимагає від мистецьких шкіл відходу від жорсткої регламентації навчальних планів на користь варіативності та вибору.

Другим вектором виступає змістовна трансформація навчального процесу. О. Бережна акцентує увагу на тому, що модернізація змісту мистецької освіти повинна відбуватися шляхом інтеграції традиційних академічних канонів із новітніми художніми практиками [1, С. 48]. Це дозволяє подолати консерватизм початкової ланки та зробити навчання релевантним запитам сучасних здобувачів.

Третій пріоритет пов'язаний із впровадженням компетентнісного підходу. На думку Г. Тарасенко, мистецька школа має формувати не лише технічні навички володіння інструментом чи пензлем, а й «м'які навички» (soft skills): креативність, емоційний інтелект та здатність до міждисциплінарної комунікації [7, С. 14]. Саме такий підхід забезпечує конкурентоспроможність випускника у сучасному креативному секторі економіки.

Технологічна трансформація діяльності закладів стає неминучою відповіддю на виклики цифровізації. Використання інтерактивних засобів, мультимедійних платформ та елементів дистанційного навчання дозволяє розширити доступ до мистецької освіти. Проте, як зазначає В. Куценко, цифровізація має

бути не самоціллю, а інструментом підсилення художньо-естетичного впливу на учня в межах оновленої соціальної інфраструктури [2, С. 215].

На сучасному етапі, в умовах глобалізаційних викликів та цифрової трансформації суспільства, виникає гостра потреба у творчому переосмисленні накопиченого доробку задля формування актуальної стратегії розвитку галузі.

Перехід від репродуктивної моделі навчання до особистісно орієнтованої та компетентнісної парадигми вимагає чіткого обґрунтування прогностичних орієнтирів, які б узгоджували традиції української мистецької педагогіки з інноваційними освітніми трендами. З огляду на це, логічним завершенням дослідження є розробка науково-методичних рекомендацій, спрямованих на модернізацію освітнього процесу, оновлення змісту мистецької освіти та створення гнучкого середовища для творчої самореалізації особистості в умовах соціокультурної динаміки сьогодення.

Творче переосмислення історико-педагогічної ретроспективи функціонування мистецьких шкіл України дозволило нам не лише реконструювати генезис спеціалізованої мистецької освіти, а й об'єктивно окреслити стратегічну візію її подальшої системної модернізації. На основі ретроспективного аналізу трансформаційних процесів досліджуваного періоду (кінець ХХ – початок ХХІ століття), що характеризувався зміною ідеологічних парадигм та пошуком національно-центричних моделей навчання, стає можливим проектування цілісного освітнього вектора.

Виявлені історичні закономірності – від етапу інституційної розбудови в умовах незалежності до інтеграції в європейський освітній простір – виступають фундаментом для формулювання концептуальних засад майбутнього розвитку галузі. У цьому контексті логічним етапом дослідження постає визначення та наукове обґрунтування ключових прогностичних орієнтирів, які базуються на принципах спадкоємності, адаптивності та інноваційності, і покликані забезпечити життєздатність мистецьких шкіл у динамічному соціокультурному середовищі.

Насамперед, критичний аналіз управлінських трансформацій межі століть дозволяє визначити пріоритетним вектором концептуальну децентралізацію та автономізацію освітнього простору. Оскільки досвід розбудови національної системи освіти на зламі століть засвідчив вичерпність ресурсів жорсткої уніфікації, прогностичним орієнтиром сучасності постає перетворення мистецької школи на самодостатній автономний осередок культурно-освітньої діяльності громади. Така стратегія передбачає суттєве розширення варіативності навчальних планів та утвердження права закладу на формування унікального «творчого профілю» через розробку авторських програм, що гармонізують місцеві мистецькі традиції з актуальними запитами глобалізованого суспільства.

Прогностичним орієнтиром сучасності постає якісне перетворення мистецької школи на самодостатній автономний осередок культурно-освітньої діяльності територіальної громади. Така модель передбачає зміщення центру прийняття рішень безпосередньо до закладу освіти, що дозволяє оперативно реагувати на запити локального соціокультурного середовища.

Окрему увагу слід приділити інституційній автономії мистецьких шкіл. Можливість самостійно формувати освітні програми та визначати вектори розвитку стає ключовим чинником їхньої життєздатності. Це стимулює здорову конкуренцію між закладами та сприяє підвищенню якості освітніх послуг через пошук унікальних «ніш» на ринку культурно-освітніх послуг [5, С. 115].

Фундаментальним аспектом автономізації є набуття закладом реальної академічної свободи, яка виражається у праві самостійно визначати стратегію розвитку. Це вимагає від керівництва мистецької школи переосмислення ролі менеджера освіти як лідера-трансформатора, здатного проектувати унікальну освітню екосистему в умовах децентралізації влади.

Стратегія розвитку передбачає суттєве розширення варіативності навчальних планів, що є прямим наслідком відмови від типових освітніх стандартів як єдино можливого шаблону. Варіативність стає інструментом індивідуалізації навчання, дозволяючи адаптувати зміст освіти до здібностей конкретного учня та ресурсних можливостей конкретного регіону.

Ключовим елементом цього процесу є утвердження права закладу на формування унікального «творчого профілю» мистецької школи. Такий «профіль» виступає маркером конкурентоспроможності закладу на ринку освітніх послуг, виокремлюючи його серед інших установ через специфіку викладацьких методик та художніх пріоритетів.

Основним інструментом реалізації автономії стає розробка та впровадження авторських навчальних програм, які проходять шлях від експериментальних пошуків кінця ХХ століття до статусу базових компонентів сучасної освіти. Авторська програма у цьому контексті розглядається як інтелектуальний продукт педагога, що відображає його унікальний досвід та творче бачення.

Науково-педагогічне обґрунтування таких програм має базуватися на принципі гармонізації місцевих мистецьких традицій із глобальними освітніми трендами. Збереження регіонального фольклору, традиційних ремесел чи локальних виконавських шкіл стає запобіжником проти нівелювання національної ідентичності в умовах глобалізації.

Водночас, автономізація не означає ізоляцію закладу, а навпаки – передбачає його активну інтеграцію в актуальні запити суспільства. Мистецька школа має стати відкритим соціальним простором, де освітні стандарти поєднуються з реальними потребами креативних індустрій та сучасної культури.

Важливим аспектом є фінансова та господарська автономія, яка поступово впроваджується в межах реформи децентралізації в Україні. Можливість самостійного розпорядження ресурсами дозволяє мистецьким школам залучати додаткові інвестиції, брати участь у грантових проектах та модернізувати матеріально-технічну базу згідно з сучасними вимогами.

Проте, розширення прав закладу неминує тягне за собою підвищення відповідальності за результати освітньої діяльності. Формування системи внутрішнього забезпечення якості освіти стає необхідною умовою функціонування автономної школи, де головним критерієм успішності є рівень сформованості мистецьких компетентностей вихованців.

Творче переосмислення історичного досвіду вказує на те, що успішна автономізація можлива лише за умови готовності педагогічних кадрів до інноваційної діяльності. Професійний розвиток вчителя мистецької школи тепер включає не лише вдосконалення виконавської майстерності, а й оволодіння методами освітнього проектування та менеджменту.

Важливим аспектом інноваційних змін є перехід до стратегічного менеджменту в управлінні школою. В умовах децентралізації, як стверджує Н. Протасова, керівник мистецького закладу має оволодіти навичками фандрейзингу, проектного менеджменту та побудови зовнішніх комунікацій [6, С. 89]. Це дозволяє закладу вийти за межі суто бюджетного фінансування та залучати додаткові ресурси для розвитку.

Соціальний вектор діяльності шкіл передбачає їхню трансформацію у відкриті культурно-освітні хаби громад. Мистецька школа перестає бути закритим закладом; вона стає центром дозвілля, арт-терапії та культурної просвіти для різних вікових груп. Такий підхід підсилює соціальну значущість закладу в очах місцевої влади та громади [2, С. 310].

Концептуальна децентралізація створює умови для переходу від моделі «школи-функції» до моделі «школи-лабораторії». У такому закладі панує атмосфера співтворчості, а освітній процес позбувається формалізму, що був притаманний жорстко уніфікованим системам минулого століття.

Окремим репрезентативним прикладом, що демонструє практичну успішність вищезазначених орієнтирів, є Львівська музична школа № 1 імені Анатолія Кос-Анатольського. Цей заклад сьогодні сприймається як еталонна модель сучасної мистецької школи, що зуміла трансформувати історичний досвід у передові освітні технології. Вибудовуючи концептуальну автономію та брендінг – школа відійшла від образу закритого академічного закладу, перетворившись на відкритий мистецький простір. Вона активно формує власний «творчий профіль», виступаючи організатором масштабних проектів, таких як «Фестиваль юних піаністів ім. А. Кос-Анатольського», що залучає учасників з усієї країни та з-за кордону, виходячи за межі стандартних звітних концертів.

Педагогічний колектив школи одним із перших в Україні почав активно застосовувати інноваційне програмне забезпечення, інтегруючи авторські розробки у мистецько-освітній процес. Тут не просто вивчають нотну грамоту, а створюють мультидисциплінарні проекти, де музика поєднується з візуальним мистецтвом та театралізацією, що відповідає запитам сучасної дитини на «кліпове» та панорамне сприйняття світу.

Заклад демонструє взірцевий рівень технічної адаптації. Використання інтерактивних панелей на уроках теоретичних дисциплін, впровадження хмарних технологій для комунікації між викладачем та учнем, а також активне ведення професійних сторінок у соціальних мережах перетворило школу на медійно впізнаваний осередок. Це дозволило закладу зберігати високий рівень залученості учнів навіть у періоди дистанційного навчання.

Школа успішно реалізує стратегію «відкритості громаді», спрямовану на посилення соціокультурної інтеграції та партнерства. Спільні проекти з Львівською національною філармонією, виступи учнів на відкритих міських майданчиках та участь у міжнародних грантових програмах підтверджують статус школи як активного суб'єкта креативних індустрій міста.

Реновація внутрішніх приміщень закладу була спрямована на створення атмосфери психологічного комфорту. Сучасний дизайн класів, професійне освітлення та виставкові зони створюють те саме «креативне середовище», де дитина відчуває себе не об'єктом педагогічного впливу, а повноцінним учасником творчого процесу.

Досвід цієї школи доводить, що автономізація та децентралізація – це не лише зміна юридичного статусу, а насамперед зміна філософії: від «навчання за програмою» до «виховання творчої особистості через інноваційне мистецьке середовище».

Практична реалізація прогностичного орієнтиру щодо пріоритетності творчої самоактуалізації особистості вимагає докорінного перегляду ієрархії цілей у навчально-виховному процесі мистецької школи. Основним вектором трансформації постає функціональне підпорядкування фахових знань індивідуальному художньому самовираженню дитини, де оволодіння технічним інструментарієм розглядається не як фінальний результат, а як засіб розкриття внутрішнього потенціалу вихованця. Аналіз трансформації соціально-педагогічних функцій мистецьких шкіл на межі століть підтверджує необхідність відходу від моделі підготовки «технічного виконавця» до виховання цілісної творчої особистості. У практичній площині це означає впровадження гуманістично-орієнтованих методик, де психоемоційний стан дитини та її суб'єктивний творчий відгук мають вищу цінність, ніж бездоганна відповідність жорстким академічним канонам.

Першочерговим кроком до практичного втілення цього орієнтиру є диференціація освітніх траєкторій залежно від потреб учня. Педагогам рекомендується розробляти гнучкі плани навчання, які дозволяють зміщувати акцент з інтенсивного технічного тренажу на дослідницько-творчу діяльність, що особливо актуально для підтримки мотивації та психологічного комфорту вихованців у сучасних умовах.

Практичний аспект цього підходу реалізується через адаптацію фахових вимог до психофізіологічних особливостей кожного вихованця. Це передбачає розробку індивідуальних завдань, де складність технічних елементів (аплікатури, пропорцій, штрихів) варіюється таким чином, щоб забезпечити кожній дитині ситуацію успіху та стимулювати її подальший художній пошук без ризику емоційного вигорання.

Проблема кадрового забезпечення залишається гострою в умовах трансформацій. Готовність педагога до інноваційної діяльності є обов'язковою умовою успіху будь-яких реформ. Як підкреслює Н. Протасова, сучасний викладач мистецької школи – це не лише майстер своєї справи, а й фасилітатор та модератор творчого процесу [6, С. 92].

Екологізація мистецького середовища також входить до переліку стратегічних орієнтирів. Створення безпечного, інклюзивного та естетично привабливого простору сприяє кращому засвоєнню матеріалу. Інновації в дизайні приміщень та технічному оснащенні мистецьких шкіл безпосередньо впливають на мотивацію учнів [4, С. 182].

Міжнародна співпраця та інтеграція у світовий культурний простір відкривають нові можливості для професійного зростання. Участь у міжнародних проєктах дозволяє вітчизняним мистецьким школам адаптувати кращі європейські практики, зберігаючи при цьому національну ідентичність.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що стратегічний розвиток мистецьких шкіл можливий лише за умови комплексного поєднання традицій та інновацій. Трансформаційні процеси мають охоплювати всі рівні діяльності – від філософії викладання до механізмів фінансування [5, С. 120]. Тільки за такої умови школа зможе виконувати свою місію формування культурного коду майбутніх поколінь.

Висновки. Отже, у результаті дослідження доведено, що стратегічний розвиток мистецьких шкіл на сучасному етапі базується на синергії класичних академічних традицій та інноваційних трансформацій, що охоплюють змістовний, технологічний та управлінський рівні діяльності закладів. Визначено, що ключовими пріоритетами модернізації галузі є впровадження людиноцентричної та компетентнісної парадигм навчання, цифровізація освітнього процесу та

перехід до моделей стратегічного менеджменту в умовах інституційної автономії. Обґрунтовано, що трансформація мистецької школи у відкритий культурно-освітній хаб, здатний до гнучкої адаптації під запити громади та виклики глобалізації, є необхідною умовою збереження її ролі як фундаменту формування національного культурного капіталу та креативного потенціалу особистості.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розробці та апробації конкретних інструментаріїв моніторингу якості інноваційної діяльності мистецьких шкіл, а також у детальному вивченні європейського досвіду забезпечення інституційної автономії закладів початкової мистецької ланки.

Література:

1. Бережна О. В. Інноваційні процеси в сучасній мистецькій освіті: теоретико-методологічний аспект. *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. 2018. № 2 (39). С. 45–58.
2. Куценко В. І. Соціальна сфера: пріоритети розвитку : монографія. Київ : Вид-во НТУУ «КПІ», 2010. 520 с.
3. Олексюк О. М. Музична педагогіка : навч. посіб. Київ : КНУКіМ, 2006. 188 с.
4. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ : Освіта України, 2008. 274 с.
5. Прокопович Т. Ю. Стратегічне управління закладами позашкільної освіти в умовах децентралізації. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2021. № 4 (108). С. 112–124.
6. Протасова Н. Г. Управління професійним розвитком педагогічних кадрів в умовах трансформаційних змін. *Освіта та управління*. 2019. Т. 22, № 1. С. 87–96.
7. Тарасенко Г. С. Мистецька освіта як чинник формування креативності особистості. *Мистецтво та освіта*. 2020. № 3. С. 12–19.

References:

1. Berezhna, O.V. (2018). Innovatsiini protsesy v suchasni mystetskii osviti: teoretyko-metodolohichni aspekt [Innovative processes in modern art education: theoretical and methodological aspect]. *Chasopys Natsionalnoi muzychnoi akademii Ukrainy imeni P. I. Chaikovskoho – Journal of the National Music Academy of Ukraine named after P. I. Tchaikovsky*, 2(39), 45-58 [in Ukrainian].
2. Kutsenko, V.I. (2010). *Sotsialna sfera: priorytety rozvytku : monohrafiia* [Social sphere: development priorities: a monograph]. Kyiv: Vyd-vo NTUU «KPI» [in Ukrainian].
3. Oleksiuk, O.M. (2006). *Muzychna pedahohika : navch. posib.* [Musical pedagogy: a study guide]. Kyiv: KNUKiM [in Ukrainian].
4. Padalka, H.M. (2008). *Pedahohika mystetstva (Teoriia i metodyka vykladannia mystetskykh dystsyplin)* [Art pedagogy (Theory and methods of teaching artistic disciplines)]. Kyiv: Osvita Ukrainy [in Ukrainian].
5. Prokopovych, T.Yu. (2021). Stratehichne upravlinnia zakladamy pozashkilnoi osvity v umovakh detsentralizatsii [Strategic management of extracurricular education institutions in the context of decentralization]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii – Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies*, 4(108), 112-124 [in Ukrainian].

6. Protasova, N.H. (2019). Upravlinnia profesiinym rozvytkom pedahohichnykh kadriv v umovakh transformatsiinykh zmin [Management of professional development of teaching staff in the context of transformational changes]. *Osvita ta upravlinnia – Education and Management*, 22(1), 87-96 [in Ukrainian].

7. Tarasenko, H.S. (2020). Mystetska osvita yak chynnyk formuvannia kreatyvnosti osobystosti [Art education as a factor in the formation of personality creativity]. *Mystetstvo ta osvita – Art and Education*, 3, 12-19 [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 28.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 11.04.2026

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>